

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину 6 дин.
на пола године 3 дин.
за стране земље на годину 9 дин.

Недеља 8. Новембра 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински
суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ОБЗНАНА

Како је до сад велики број зграда везан са варошким Водоводом, и како се у већини тих зграда отпочела вода трошити, те ће од 1. Нов. о. г. отпочети наплата таксе за потрошњу воде, и управа Водовода моли грађанство да прими к знању следеће:

1. Сопственици оних зграда, које су са Водоводом спојене, и у којима је инсталација Водовода извршена до 20. Октобра о. г. закључно, подлеже плаћању основне таксе и кирији за водомер почев са 1-вим Новем. о. г. — Сопственици оних зграда, воје се инсталишу од 21. Октобра до 20. Новембра о. г. подлеже плаћању основне таксе и кирији за водомер са 1-вим Децембром о. год. Сопственици оних зграда, које се инсталишу од 21-ог Новембра до 20. Децембра о. г. подлеже плаћању са 1. Јануаром наступајуће године и т. д.

2. Досадања употреба воде, било од појединих предузимача за зидање нових грађевина, којима је привремена употреба дозвољена, било од појединих сопственика кућа код којих је инсталација извршена до 20. Окт. о. г., било од сопственика, у чијим кућама инсталисање није довршено а употреба воде дозвољена на провизорну чесму сматра се као привремена употреба воде по чл. 24. правила о издавању воде из београдског водовода. Читање водомера обавиће се 1. Новем. о. г.

3. Сопственици зграда, у којима инсталација није извршено, али су домаћи чинили и сада чине употребу воде на провизорним чесмама, подлеже основној такси и кирији за водомер почев са 1-вим Новем. о. г.

Бр. 3094

31. Окт. 1891.

Београд.

Управа водовода.

ОБЗНАНА

Управа Водовода приметила је, да многи сопственици кућа дозвољавају, да се инсталисање водовода по кућама врши, без да је за тај рад био предходно поднет план, на преглед и оверење Управи Водовода Рад се исплаћује инсталатерима и не тражећи од њих уверење, како је инсталација прегледана и од Управе као добра призната.

Управа водовода уверила се, да скоро све такве инсталације нису извршене онако како треба, и све то на штету сопственика куће и саме куће.

С тога Управа Водовода поново скреће пажњу грађанства, да у сопственом интересу, предају инсталисање водовода само овлашћеним инсталтерима, да инсталисање дозволи само по плану, кога је Управа одобрила, а исплату погођене суме за инсталисање да врше тек онда, кад је проба од стране чиновника ове Управе извршена и уверење издато, да је рад добар.

Управа позива г. г. инсталатере, да се тачно придржавају дате обавезе, да планове инсталације подносе на преглед и одобрење, а свршене инсталације да пријављују рад пробе.

Бр. 3169.

4. Новем. 1892.

Београд.

Управа Водовода.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

81. ВАМРЕДНИ САСТАНАК

27. Октомбр 1892. год.

Председавао председник г. Милов Р. Маринковић, од одборника били: г. г. Н. Х. Поповић, Рад. С. Филиповић, В. Ж. Нешић, Љ. Јовановић, М. Велизарић, В. М. Тодоровић С. Азријел, М. Капетановић, В. С. Новаковић, Мих. Башковић, Јов. Христић, Коста В. Михаиловић, Димитрије Р. Гајић, Милан М. Ђорић, Илија Ђорђевић, М. Ђорђевић, Др. Павао Поповић Ст. Чађевић, М. О. Петровић, Лазар Дашковић, Др. Марко Леко, Др. Радовановић, Андра Одавић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 22. окт. 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Одборник г. Ђорђе Нешић предлаже, да се задржи од извршења решење одборско од 22. Окт. 1892. год. АБр, 9532, о узимању куће Јов. III. Пачића оvd. под закуп, пошто има изгледа, да ће се кућа Стевана Далића моћи узети и јевтиније и повољније по општину.

Одбор решава, усвајајући предлог да се пом. решење задржи од извршења, — да господа Ђорђе Нешић, Ђорђе Наранџић, Р. Драговић и старешина кварта савамадског учине погодбу са стараоцима масе Стевана Далића, па о извршеном да извести одбор.

Ово се има извршити још сутра — 28. октобра — па ако не могу постићи споразум да се пусти у извршење задржатог поменутог решења.

III.

По прочитању молбе Николе Стевановића адвок. пуномоћника Стојанке удове поч. Миха-

ила Штерића бив. ткача СБр. 19093, којим тражи уверење о породичном односу његове властодавке — одбор је одлучио, да му се може дати тражено уверење.

IV.

По прочитању молбе Симона Ланда у лице рава гаса за општину, АБр. 7937, којом моли да се ослободи плаћања трошарине па остатак гаса што има да преда општини у 15359 кгр., и по прочитању извештаја управе трошаринске којим се молба поткрепљује, — одбор решава, да се Симон Ланда-у, ослободи плаћања трошарине на ову количину петнајест хиљада триста педесет девет килограма гаса, што по уговору има још да преда општини београдској.

V.

Председник извештава одбор да је одборско повереништво изабрало у седници одборској од 2. окт. 1892 год. АБр. 10489, ради састава пројекта буџета општинског за идућу 1893. год. — доврши свој посао и подноси одбору пројект буџета на одобрење.

По прочитању поднетог пројекта буџета АБр. 10931 који је у начелу примљен и по претресу сваке тачке по особ, одбор је решио, да се у буџету за 1893. год. предвиде ови приходи. *)

82. ВАМРЕДНИ САСТАНАК

28. Октобра 1892. год.

Председавао председник г. Милов Р. Маринковић, од одборника били г. г. Ст. Чађевић, М. Капетановић, М. Велизарић, М. Јовановић, М. Марковић, Мих. М. Ђорђевић, Сава Вељановић, Јов. Ђуровић, С. Азријел, Коста Петровић, Л. Дашковић, Никола Х. Поповић, М. О. Петровић, Милош Триковић, Мил. М. Ђорић, Коста В. Михаиловић, Андра Одавић, В. М. Тодоровић, Ђорђе Ж. Нешић, Др. Радовановић, Мих. П. Бончић.

I.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 10748. одбор је изјавио, да је Димитрије Гранатировић доброг владања а спротног имовног стања.

II.

Председник износи одбору на мишлење молбе, којим се траже уверења о спротног стању.

По прочитању тих молби АБр. 10954, СБр. 19344, — одбор је п з ј а в н о мишлење, да се Љубици Стевановић и Живки Р. Јовановић може дати тражено уверење, да се суд предходно увери о имовном стању Јована Главинића па тек онда да му изда тражено уверење.

III.

Одборник г. Ђорђе Ж. Нешић изјављује да се по вароши проносе гласови, да је одбор у некој својој тајној седници решио, да истеране државне чиновнике помогне са 30.000 дин.

*) Буџет ће се целокупан оштампати онако, како га буде одбор усвојио и Државни Савет одобрио. Ур.

Пошто ово не постоји, то молим председништву да овај лажан глас на згодан начин опроргни.

Председник изјављује, да је наредио, да се за ово напише званична исправка.

IV.

Продужен је појединачни претрес пројекта буџета за 1893. г. и по пројектању и претресу сваке тачке по особ, — одбор је решио, да се у буџету за идућу 1893 год. предвиде још ови приходи и расходи.*)

V.

Прваком решавања о буџету општ. београдске за 1893 год. одбор је решио, да се ноћни стражари од идуће 1893. год. укину и да се о томе извести Управа вар. Београда.

VI.

Приликом решавања о буџету општ. београдске за 1893. год. одбор је одлучио, да председник општине изнесе у своје време одбору на решење;

О чишћењу нужника и помијара;

Извештај о томе, зашто је смањен приход пијачне таксе са Вел. Пијаце;

Пројект о установљењу надзорника свију основних школа.

83. ванредни састанак

30. Октобра 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били г. г. Милан Качетановић, Мих. Д. Банковић, Ђ. Димитријевић, С. Боторић, Андра Ј. Одавић, Др. Павло Поповић, Милош Триковић, Борђе Ж. Нешић, Никола Поповић, Михаило Јанковић, М. Велизарић, М. О. Петровић, Лазар Дашковић, Др. Марко Леко, Гаврило Бркић, С. Азријел.

I

Прочитави су записници одборских одлука седница држаних 27. и 28. октобра и учињене су ове измене и допуне;

у одлуци КЊБр. 886 под V (буџет приреза општинског) да се приврез има прикупљати све док, док се не изврши оно, због чега се купи, сходно решењу збора од 30. Матра 1892. год. АБр. 6219.

*) Буџет за 1893. год. одштампане се засебно у целини.

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ
СКЕНДЕРБЕГ

ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалогском таблицом)

(Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је срца Обилића
његош.

Кад Скендербег опази, да је откривен, и кад виде, да не сме ни часа губити, заповеди пешадији, да удвоји кораке, а сâм с коњицом пусти узде и у највећем трку полети на непријатеља. Међутим и значари удареше у свакојаке инструменте своје и подиглоше тако ужасну ларму, да је изгледало, да Арбанаси имају доиста велику војску. Али Хамзу све то ништа не уплаши. Он потрчи с мало другога стрицу на сусрет и започне с њиме бој. У том и у турском табору настане страшна забуна. Једни су војници седлали коње, други пахали оружје; једни трчали овамо, други онамо, те тако

под II (буџет водовода вароши Београда) да се разлика у издавању има покрита из зајма, пошто није извршена веза водовода са свима кућама, те према томе издаци на те радове имају пасти на терет зајма.

под XVIII (Разно) да се увесу још и сви расходи:

За кирију куће за дорћолски квартал 2400 дин.

За кирију куће за благајницу управе вар. Београда 1200 дин.

И да према овоме ванредни и непредвиђени трошкови имају износити 92350-90 дин.

Да се решење под КЊБр. 887 овако објасни:

Општински одбор доносећи горње решење, ослањао се на II одељак т. 14. чл. 36. зак. о општинама по коме пропису законском старање о безбедности лица и имања у општини београдској пада у надлежност Управе вароши Београда; даље и на то, што је до сада неколико пута надзорна власт одвосно Управа вар. Београда дала званичних доказа о томе, да општинској власти не дозвољава никаква удела у вршењу послова ове врсте и најзад и на то, што уста управа у последње време одриче општини сваку послугу у пошним стражарима, које она — општина — из своје касе плаћа а на које је општина све до скоро могла осивати отпирљаше општ. послова у важнијим приликама.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

ДУНАВСКА ОБАЛА.

С дана на дан све се већа шири промет у Београду. Поред згодног географског положаја самог Београда на двема пловним рекама доста приноси и железница, нарочито њен довоз из Србије и осталих балканских земаља. Нарочито на обалама Саве примећав се, да је тесан простор за многобројне лађе, које ту доносе и одатле односе товари. Сада је већ највећа оскудица у обали и у кратком времену нагомилаће се број бродова на београдским обалама толико, да ће се грабити, ко ће пре да уграби место уз београдску обалу, те да што пре сврши утоваривање еспапа. Некада

је довољна била обала до Циган Костине механе, па и на том кратком простору могле су лађе пристајати, где су хтеле. Сада се простор за истоваривање продужио и до самога савског моста, па ипак многи бродови чекају по неколико дана, док дођу на ред, да се примакну обали. Прека је потреба, да се београдска обала прошири и брзо и лако претоваривање помогне. Томе ће знатно помоћи кеј, који се намерава на савској обали саградити. Али тиме се ни из далека не подмирују ни све данашње потребе, а камо ли потребе још већег оброта, који се мора у Београду ширити.

Помоћ је у главном у томе, што ће се још до сада неупотребљива дунавска обала узети у помоћ, и већ су чињене неке припреме, да се олакша бродовима, да и крај плитке дунавске обале могу пристајати, и терете скидати.

Знамо и то, да је у програму наше општинске управе, да се и сва дунавска обала удеси за пристајање већег броја бродова.

Кад поредимо савску обалу са дунавском, морамо одма рећи, да је прва много згоднија за пристајање бродова. Нарочито ваља узети у обзир јаве и дугограјне кошаве, које Београду често досађују и тада је пристајање бродова уз Дунавску обалу врло опасно, док је савска страна у лепој заветрини. Но тиме још није речено, да Дунавска обала није ни у колико понесна за пристаниште. На против Београду је и та обала добро дошла и од неочењиве је вредности, кад се једном сасвим за ту цељ удеси.

Хоћемо да напоменемо, чиме би требало дунавски крај поунити, те да и он има сасвим удобну обалу за пристајање и за истоваривање бродова у свима могућим случајима, па и за време јаких и дугограјних ветрова.

Знамо, да се између ивице саме вароши

један другоме сметали и само се још више бунили. Не мањи метеж чинили су и коњи. Прекинувши, на страшну ларму од добоша, труба и т. д., ужад, којима беху привезани, они су летели као махнути међу војницима и велику им штету наносили.

Међутим паша још неје улазио у бој. Он је остављао да Хамза одбија непријатеља, а сâм је скупљао око себе остале војнике и стављао их у убојни ред.

У том навали и Моз са својима с друге стране и то гако силно, да непријатељи већ почеше губити наду не само да не ће моћи победити, већ да се неће моћи ни бегством спасти. Узалуд се Хамза борио као лав, узалуд је храбрио своје: како су Арбанаси од њих куд и камо у мањем броју, како је то стид и брука плашити се од добоша, труба и т. д., нико га неје слушао нити му веровао, јер где год се окреташе, свуда наилажаше на наперене мачеве непријатељске.

На послетку и паша, сакупивши око себе велику чету, одлучи да уђе у бој. Он удари на оно место, где је била највећа гужва и неред, и то тако силно, да не само задржа Арбанасе, већ их шта више и нагна да уступају. Али то би дело једнога тренутка. Чим то опази Моз, он почне још жешће проди-

рати напред пред својима, секући и сваљујући, што му год долажаше до руку, гоњен непрестано мишљу, да је сад дошло време, да спере ону љагу учињену издајством. Угледајући се на свога вођа, Арбанаси се на ново окреташе и турски се редови опет почеше повијати. Под сабљама и коњма коњаничким, и пушкама, копљима и стрелама пешачким, све је падало, све гинуло.

На послетку непријатељ поче окретати леђа и то свуда. Само се још држало једно одељење, а њиме заповедаше — Хамза. Он трчаше час овамо час онамо, храбреше своје и речима и делима, ако ко беше у опасности, он му одмах притрчаваше и својом руком убијаше непријатеља. Али ни све то његово јунаштво не поможе Турцима ништа, и они нагоше бежати, после дугог опирања, као и браћа им. Онда Скендербег изда заповест, да се Хамза никако не убија, већ, ако је и како могуће, да се ухвати жив. И слава та припаде храбром Захарији Гропи, који му за тим, уз помоћ два проста војника, Стевана Убинија и Винченца Ралењија, савеза руке наопако и потера га тако везана Скендербегу.†)

†) Барлеције вели, да га је сам Скендербег ухватио De Vita etc. lib. XI, 270.

и Дунава простира прилична пуста пољана, тако звана Јалија. Простор је велики и прошириће се још и тиме, што ће се плитка Дунавска обала далеко и далеко насипати, те да се добије уз нову обалу довољна дубина за пристајање теретних бродова. То насипање у сам Дунав као и насипање целокупног простора саме Јалије захтева знатну количину земље. Општинска је управа намерна, да потребну земљу за насипање тог краја добави одкопавањем Карабурме. Сасвим оправдана намера. Али мислимо, да ће та количина земље бити недовољна, нарочито што су доњи слојеви Карабурме каменовити.

У колико дакле не достигне земља са Карабурме, предлагемо, да у близини наодећа се земља за ту целу употреби.

Почевши испод саме београдске тврђаве ваља прокопати пловни канал од својих 30—50 м. ширине. Он би дирировао садању ивицу саме вароши и код Хаџи-Томине циглане силазио би опет у Дунав.

Тај би нам прокоп дао знатну количину земље у близини саме Јалије и дунавске обале, те би се њоме те полоје насуде, а уједно би се саградио zgodан прокоп (канал) за пловидбу или за улазак бродова за истоварење или утоварење еснапа, за зимовник бродова и т. д.

Тако би онда на Дунавској страни сву трговину веће вредности груписали око тога прокопа, а само дунавску обалу оставили би за стоварање кабастих предмета, којима није место ни на Сави, где ће задани кеј доћи нити у дунавском прокопу. Дакле на самој дунавској обали сместили би се пре свега све дрваре београдске, тако исто истоварање семена, песка, угља и т. д. Тиме би се дакле са савске обале уклониле велике сметње, које сада обалу заузимају и саобраћај отежавају.

Дунавском је крају намењено, да се и фабрике ту одомаће. Ниже вароши, негде

Остајао је сад још паша, који беше сачувао око себе доста и коњице и пешадије, и који очекиваше непријатеља да, после пораза Хамзина, удари на њ. И не мораше га чекати дуго. Чим Моз разби Турке онде, где у први мах беше ударио, похита одмах на пашу и започне с њиме бој. Готово у исто време навали и Скендербег с једно хиљаду пешака†) и нешто коњаника, по што осталима беше заповедио да гоне бегунце.

Паша се борио врло храбро те се дуго не могаше разазнати, ко ће победити. Али то не потраја дуго. Арбанаси и овде показаше да су бољи јунаци од Турака. Па ипак победа највише припаде Мозу.

Кад Даут спази да од победе нема ништа, смисли да сачува бар живот. Пусти коња и нагне бежати, што игда могаше. Неколико Арбанаса јурнуше за њим, али он имаше дивнога коња и умаче пред свима. Онда и цела његова војска престаде од сваког боја. Сваки је гледао, како ће само себе спасти. Али с тога и падеше сви. Опкољени са свих страна, они су изгледали као стадо оваца, у које су ушли вуци, а Арбанаси не шћаху да знају за милост ни за кога. Најкрвожеднији пак од свију бише Моз. Кад се после

око Карабурме сместиће се и сточна пијаца, обори за свиње и штале за говеда и овце. Железница имала би да се продужи кроз доњи град за везу савског са дунавским крајем.

Кад се једном и београдска марвена трговина уклони са садањег трга код Батал-Цамије и смести на Тркалиште, лако ће прогон стоке са пијаце (са тркалишта) вршити ка Карабурми, где ће и железница за товарење стоке бити.

Дакле као што се види, дунавском крају намењује знатан део будуће београдске трговине само ваља све услове за то створити.

Анта Алексић.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Пошто на држану лицитацију за давање општ. права за цубок од заклане стоке у овој општини, која је држана 22. овога месеца, није дошао довољан број лицитаната, то ће суд општине Београдске ову лицитацију држати

на дан 10. Новембра ове године

у књиговодству општинског суда.

Лицитација одпочеће се у 2 а закључити у пет часова по подне.

Позивају се лицитанти да на ову лицитацију дођу.

Услови могу се видети сваког радног дана у канцелариско време у књиговодству општ. суда.

Од Суда општ. Београдске 30. Октобра 1892 год СБр 17987. у Београду.

ПРЕГЛЕД

ОПШТИНСКЕ БЛАГАЈНИЦЕ

Главна Контрола наредила је да се све општинске благајнице прегледају и поднесу о томе извештаји. Тога ради овлашћен је г. М. Вујовић комесар да прегледа благајницу општине београдске. Он је тај пре-

— причају — свршила битка, он је био сав огрезао у крви. Веле да је сам својом руком побио тог дана више од две стотине непријатеља.

Не мање зло прођоше и они, што беху расути по околним пољима. Готово у исто време кад Скендербег удари на табор, и Стрез с Еманујлом груне на ове и начини страхан покољ. Управо овде и неје било боја, већ то беше проста касапница. Нико од непријатеља и не помислише на одбрану. Сваки је само трчао коњма, не би ли главу сачувао. Ну по што коњи беху или повезани или расути куд који, то мало коме испадаше намера за руком.

Тако се сврши и та битка, која се, без и каке сумње, може сматрати за једну од најславнијих, што их је и кад Скендербег одржао за свога двадесет четворогодишњег ратовања. Она се беше отпочела око три часа по подне и трајала је до једног часа пред заласком сунчевим.†) Колико је у њој пало мртвих с непријатељске стране, безимени писац вели, да се неје могло тачно сазнати, поред свега његова распитивања. И то је врло могућна ствар, јер се онда

†) И Барлеције каже од прилике исто тако. De Vita etc. lib. IX, 270.

глед извршио и поднео извештај председнику Главне Контроле који гласи:

КОМЕСАР ГЛАВ. КОНТРОЛЕ

2. Новембра 1892. год.
У Београду

ГЛАВНОЈ КОНТРОЛИ

По овлашћењу господина председника Главне Контроле од 27. пр. месеца Бр. 22113, Ја сам тога дана тачно у 3. сахата по подне престао суду општине београдске, ради ванредног прегледа касе општинске. Стрешине овог надлештва не беше у канцеларији, и с тога пријавим се његовом заступнику г. Јовану Антонијевићу члану суда, покажем му горње овлашћење у којој се цели пријављујем. Кад сам му ово пријавио одмах ме је одвео у главну благајну суда општинског и ту у присуству његовом и одговорног рачунополагача — благајника — г. Михајила Јовановића са дотичним књигама рачунским, затворим и запечатим главну благајну и ручну касу у којој храни новац од задржате плате, чиновника, званичника и служитеља општинских по разним њиховим давањима.

Са овом касом кад сам био готов односно њеног затварања, онда ме г. Антонијевић одвео у депозитну касу са којом рукује члан суда г. Јован Илић и ову сам у присуству њиховом са дотичним књигама затворио и запечатио.

Док сам све ово урадио већ је био мрак, и даље рад нисам могао продужити него сам га оставио за сутра дан 28. пр. мца.

Сутра дан наредио сам рачунополагачу главне благајне те је дневник касе сумирао и закључио, па сам сумирање преконтролисао и нашао да су добро сумирани и закључени, а за тим ставио сам му сва она питања из чл. 83. закона о уређењу Главне Контроле и кад је на њих одговорио, отворио сам главну благајну и нашао сам ово:

1. Дневник касе главне благајне пока-

слабо волила статистика о погинулима. Вели да се проносио глас, да их је пало петнаест, двадесет па и тридесет хиљада, и да је овај последњи број, као највећи и најгромогласнији, био примљен с највећом вером, али сам додаје, да он сматра и први број за басновит. А јамачно он и има право. На Барлецију се, као што смо и напред казали, не смемо поуздавати. За заробљене пак казује тачан број — осам стотина и шесет, међу којима беше и један санџак†) с још осамнаест других официра. Арбанаси пак изгубише око двеста четрдесет људи, међу којима у осталом, не беше ни једнога знатнијега официра.††)

Осим тога, Арбанаси задобише и силан плен. Барлеције вели, да неје било ни једнога војника Скендербегова, који неје био задобио бар по једнога коња и који га неје био претоварио силним пленом†††). Сам Скендербег задоби касу пашину и у њој сто хиљада дуката. Двадесет хиљада одмах даде

†) Барлеције га зове Мезид-бег. Ibid. Тако и у Fatti illustri, стр. 19.

††) Барлеције вели, да су непријатељи били изгубили око двадесет или тридесет хиљада својих, а Арбанаси само шесет (тако и Fatti illustri), па онда додаје, да и њему ти бројеви изгледају сувише невероватни, али ипак брани. De Vita etc. lib. IX, 270—1.

†††) ibid., 272.

†) ibidem.

зао је, да има у каси новаца 67.763·33
 Дневник ручне касе пока-
 ао је да у овој има новаца 4.516·82
 Свега 72.280·15

2, По пребројаном новцу у главној бла-
 гајни нашао сам да овога стварно има
 Монета.

У Банкама	1.9040·—
19.½ наполеона по 20. дин.	390·—
10. дук. цес. по 11·75. дин.	117·50
у бакру и никлу	36·82
у седам државних бопова	19.816·43
у 102. квите приврем. издатака	5.223·73
у 22. списка	27.940·67
Свега	72.565·15

Као што се види нађено је у каси више
 285. динара, а то су оних 285. дин. о ко-
 јима рачунополагач, говори у свом одговору
 на прво питање, који нису уведени у днев-
 ник касе са узрока тамо наведених, које
 сам му примио, и сада према овоме и главна
 каса и рачуник касе нађене су подпуно
 исправно, па као такве њему су исте се
 овим новцем и књигама уступљене на ру-
 ковање.

Са овим касама био сам готов 28. пр.
 месеца, а 29. прешао сам у депозитну касу.

По што сам ову касу онога истога дана
 затворио и запечатих, кад и главну благажну.
 то сам сада пре свега рачунополагачу ове
 касе г. Јовану Илићу, наредно, те је све
 суме из књиге депозитне неиздате извадио
 и сумирао, па сам онда учинио питања из
 чл. 83. закона о уређењу главне контроле,
 и кад је он на њих одговорио, онда сам и
 ову касу отворио, све у присуству заступ-
 ника старешине надлештва и одговорног ра-
 чунополагача г. Илића, па сам новац пре-
 бројао и стање касе нашао ово:

1. Књига депозитна кад је пресумирано,
 пађено је да има у каси новаца од разних
 неиздатих депозита — динара 317.508·70
2. Нађено је у каси новаца

Мозу и јавно га похвали пред свима због
 необичне храбрости. Али Моз се задовољи
 самом славом и сав новац подели међу оне,
 који су се с њим борили.

Али најважнији од свега плена, то је
 био Хамза. Полу го, с рукама везаним нао-
 пако, снужденим лицем и обореним очима,
 стајао је он у гомили света, који се био
 савупио да га гледа.

Та и смрт је била сто пута лакша од
 такве срамоте!

Одмах после те победе Скендербег се
 поврати Кроји и ту буде дочекан у највећем
 триумфу и весељу. Чим се за тим мало од-
 мори, пошље посланике краљу Алфонсу с
 богатим поклонима (12 коња, 4 заставе и
 шатором пашиним) и с Хамзом, молећи га,
 да га чува у тамници с највећом пажњом.
 У исто време пошље посланика и султану,
 да преговара с њиме о откупу заробљеног
 санџака. Мухамед не имаде куд и пошље
 четрдесет хиљада сребрника†). Али му Скен-
 дербег не пусти за тај новац само онога
 санџака, већ још и све остале официре, па
 и оне од простих војника, који су хтели да
 се врате. Што се тиче Хамзе, за њ султан

†) Барлеције каже петнаест хиљада дуката. De Vita
 lib. IX., 273.

У банкама	13.610·—
У сребру	389·66
У ситно	35·30
У таксеним маркама	73.101
разне кауције	303.300·64
Свега дин.	317.508·70

Као што се види и овде је нађено стање
 касе исправно, јер колико је депозитна књига
 показала да треба да има новаца, толико је
 истог у каси нађено, које у готовом новцу,
 које у разним вредним папирима, и према
 овоме каса са књигама и свим новцем уступ-
 љена је на подпис као исправна рачунопо-
 лагачу на његово даље руковање.

Према овоме, ја сам касе суда општ.
 београдске, ванредно прегледао и нашао
 исправне, сврх чега подносим у два комада
 под-| радњу чињену на овом прегледу са овим
 мојим учтивим извештем, а једно враћам
 под |2 овлашћење са којим сам на овај посао
 овлашћен био.

Комесар
 Главне Контроле
 М. Вујовић с. р.

Да је овај пренис веран своје оригиналу.
 Главна Контрола тврди.

Бр. 22670
 5. Новембра 1892.
 Београд

Председник
 Главне Контроле
 П. К. Михајловић

За секретара
 рачунописател
 Ацо Ј. Милановић

РЕДОВНИ САСТАНАК ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ (по стеногр. белешкама) држан 21. Септ. 1892 год

Председавао председник Милов. Р. Ма-
 ринковић.

Председник Пошто има довољан број
 одборника за рад, отвара седницу и молим
 вас да чујете протокол прошлог састанка.
 (Секретар прочита. Прима се). Изволте чути

нити што понуди, нити би га Скендербег и
 дао, па ма за како благо.

Али ове две страшне узастопне погипије
 турске, прва под Београдом а друга сад у
 Арбанији, поразише Мухамеда као никад
 дотле. Он увиде, да Скендербегу не може
 ништа наудити, и реши се, да га моли за
 мир Пошље дакле Мезид-бегу, поред уцене
 још и писмо, којим заповедаше, да на сваки
 начин гледа, да начини са Скендербегом
 мир на десет година и то раван мир.†)

Скендербег не хтеде у први мах ни да
 чује о томе; та после такве славне победе
 зар онда да се мири? Али народу његову
 беше већ додијало то непрестано четрнаесто-
 годишње војевање, и он жељаше мира. Пр-
 ваци Скендербегови веома пребациваху њему,
 што је тако себичан и славољубив. Зар он
 не ће мало да се смиљује на свој јадни на-
 род? Зар му је мало славе, кад Мухамед,
 тај поносити господар истога и запада, —
 како се он сџм називаше — моли њега,
 владарчића једнога, да начини равни мир?
 Пребацивање то и наваљивање првака већ
 хтедохе преломити Скендербега, да пристане

†) ibid., 274.—5. Барлеције шта више тврди, да је он
 то писмо имао и у рукама. Али по што не види ни да-
 тум, нити у опште садржину осим те погодбе, ми можемо
 у то сумњати.

о узврењима. (Секретар прочита тражена
 уверења).

Управник вароши Београда упутио је
 акт којим налаже да општина београдска
 зида зграду за одељак полиције топчидер-
 ске. Изволте га саслушати (чита). Ја ми-
 слим да га треба упутити грађевинском оде-
 лењу ради довршења претходних штудија.

Бока Ж. Нешић. Стоји ли општина у
 обвези по закону да даје стан и за поли-
 цију у Топчидеру, и ако стоји то да ли баш
 мора задати зграду или узети поједину
 кућу под кирију?

(Настаје објашњење о томе између од-
 бора и споразумевање, где би се могла зграда
 задати, ако се по закону мора кад је Топ-
 чидер државна долина и т. д. Предложи се
 да се избере комисија, да о тој ствари раз-
 мисли и реферисе одбору).

Председник. Пристајете ли сви на ко-
 мисију? (Пристајемо). Па добро: канди-
 дујте лица. (Кандидују се и бирају г. г.
 Бока Новаковић, Мика Бончић, и Милутин
 Марковић).

Председник. У свези с оним што је
 одбор одобрио да се купи, грађевински је
 одељак предложио да се одобри још 500
 дин. те да се од Дела Доне купи и ливачки
 апарат, јер ће нам бити од потребе. Вред-
 ност је апарата 1200 а он га даје за 500
 дин. Одобравате ли? (Одобравамо).

М. Бончић. Зашто се мој предлог о уз-
 мању још 2 лекара у општинску службу
 не изнесе на дневни ред? Ја мислим да
 је то врло хитна ствар с обзиром на врло
 блиску опасност која нам прети од колере.

Председник. И ја налазим да су при-
 лике санитарске код нас веома тешке и
 мучне, јер у колико сам ја сазнао као члан
 комисије за сузбијање колере, она је веома
 близу нас, јер је константовано по неколико
 случајева разболења у Бечу и Пешти. То
 је према данашњим саобраћајним средствима
 врло близу и ми морамо с појачаном и
 лекарском снагом и опрезом да изиђемо на
 сусрет томе непријатељу човечанства. И ја
 дакле налазим да је предлог Бончићев оправ-
 дан и да би сте требали да овластите пред-
 седништво да узме још 2 лекара.

Стеван Чађевић. Ја мислим, да ни јед-
 ног међу нама нема, који би био противан

на тражени мир, али баш у том дође помоћ
 од папе и све се окреге друкчије.

Ђорђе Кука, посланик Скендербегов код
 папе на непрестано наваљивање Скендер-
 бегово, изради на послетку код папе, да
 овај пошље свога посланика Скендербегу и
 да му пошље нешто новаца. Папа обећа и
 наскоро испуни обећање. Пошље Јована
 Навара с једно читири хиљаде и с писмом
 датираним (7. септембра те године†) у коме
 му честита на славној победи и позива га,

†) Ринадди у својим Аналима а код год. 1457. број
 15., износи цело то писмо напавно, из кога се може видети
 све оно, што смо ми казали. Гл. Viemmi G., 378. — Али
 ми ћемо споменути овде још нешто веома важно.

Хоп је нашао у миланском архиву један документ,
 који гласи од речи до речи овако: „Год. 1457. Турци
 имају већ готово сву равну Арбанију; Скендербег се
 држи у брдима; папа му шаље новац.“ (Хан, 480). Ако
 сад обратимо пажњу на све оно, што смо до сад казали
 за год. 1457., онда ћемо видети, да се све ово казивање
 безименога писца у даку слаже с Ринаддовим Аналима
 и с документом из миланског архива. А то неје мада ствар
 и само нас још више утврђује у мишљењу, да је безимени
 писац доиста достојан сваке вере. Међутим, кад погле-
 дамо ва догађаје, што су се по Барлецију десили ове
 године, наћи ћемо са свим другу ствар. По њему излази,
 да је султан те године послао Синана и Умура с четр-
 наест хиљада људи, да пазе на границе, али да се никако
 не упуштају са Скендербегом у бој. Као што се дакле
 види, то не би ни мало одговарало документу миланском.
 То је описано и Гончевић, али не имајући доказа, да је
 те године био поход Хамзи на Арбанију (по Барлецију
 то је било још год. 1454.), он прави неке хипотезе, али
 које су само хипотезе. Гл. Ober Albanien etc..

набавци лекара. Али ја ни сам с тим на чистотас зашто баш два лекара а не више, јер Београд има скоро 60 хиљада становника и држим да би слава вајда била од њих двојице. Кад санитарски савет ставља све лекаре на расположењу, онда сви морају и да притеку у помоћ, према чему мени изгледа да би тај издатак био излишан. С тога ја мислим да ми ово упутимо нашем санитарном шефу лекара, па да нам они реферишу колико је нужно лекара набавити и да ли је нужно, па онда да приступимо решењу, јер овако можемо се преварити а само два није вајде ни узимати, јер је то кап воде у мору.

Бока Нешић. Ја се слажем са мишљењем г. Чађевића, да о томе да мишљење санитарски одељак општине београдске. Но поред овога хоћу да учиним једно питање. По вароши циркулише глас, да је један општински извршитељ злостављан од неког вуцибатине, па је тај чиновник звао општ. лекара у помоћ, па тај није хтео да га лечи. Да ли је то истина да лекар тако сме урадити? Кад он ради тако с општ. чиновницима ја какав је према сиротињи

Мијаило Бончић. Кад сам предложио да се узму још два лекара имао сам у виду општински издатак, а и ја држим да нам треба 5—6 лекара, ако би имали чим да се плаћају. Ова два што предлагам платили би из партије за непредвиђене трошкове. Ми имамо једног лекара г. Попса, који може се рећи и није лекар, а други је г. Змај Јовановић, који је слаб човек, те је нужно узети још два лекара да попуне празнину на Дорћолу.

Др. Марко Лео. И ја сам мишљења да је нужно, да се за сада узме још који лекар за општ. и слажем се са г. Бончићем, да би два лекара било довољно само не би био за то, да буду стални, и да се не расписује стечај, већ да се остави г. председнику да ангажује 2 лекара са платом, коју општински лекари имају.

Андра Одавић. У колико сам разумео предлог мени се чини да је главно тежиште истог било да се узму два лекара за то што врачарски и палидулски одељци растргани. Ако нам колера дође, мени се чини, да ће ти крајеви највише требати лекарску

да мира никако не чини с Турцима, јер се он спремио за крсташку војну с тврдом намером да изагна Турке са свим из Европе.

Том писму Скендербег се веома обрадује и јавивши за њ првацима својима, одлучи с њима, да одбију предложени мир, па да се и даље туку „за крст часни и слободу златну“ под папином заставом. Ну како му папа беше послао само веома малу помоћ, то он пошље к њему опет посланике и замоли га за више новаца. У исто време пошље посланика и краљу Алфонсу, па и њега преклињаше да поради код папе, да му пошље већу помоћ.

Краљ Алфонсо прими к срцу његову молбу и одмах писа папи писмо,†) о тој ствари. Али и његово и Скендербегово писмо не имадоше код архиепископа хришћанског готово никаква успеха. Преоптерећен и с њм силним издацима, нарочито с тога што је морао да издржава велику флоту на истоку, он пошље Скендербегу још само пет хиљада форината, као што се може видети из писама, која је послао обојици њима

помоћ, а може ли тада један лекар подмирити потребу. Не може. С тога ја се слажем с предлогом, да се узму два лекара с тим да они буду за ове крајеве.

Гавра Бркић. Мени се чини да ни од ових лекара писмо бог зна какву помоћ имали, још мање ћемо је имати ако нам се тај немιο гост појави. Они иду пре ономе, ко више плати. По моме мишљењу општини и не треба лекара, јер сваки ће узети онога лекара, кога хоће. Узмите и 50 лекара, па ћете их само плаћати бадава, а сваки ће тражити онога кога хоће. Кад нам држава даје све своје лекаре на расположење, онда на што нам више лекара.

Председник. Ја сматрам за дужност да вас упознам са досадашњим мерама које су предузете од стране општине и државе нарочито ради сузбијања колере. Међу мерама, које треба предузети јесте и појачање лекарске снаге. Ви знате, да смо подигли бараку, и како има колере већ у Пешти. Недај боже, може се лако и код нас пренети. Досад је већ констатовано, да има велики број раденика да је отуда дошао. (Чује се: Није требало пустити). Стална комисија лекарска нарочито одређена предузела је мере да нађе начина за сузбијање долажења. Међу начинима спада и карантирање. Синоћ смо држали седницу а и ја сам данас настао да нађемо место где ће то карантирање бити, па сви који дођу, да се прво лекарски посматрају. Сем тога у бараци подигнутој треба да има лекарске потпоре, како би у првом случају могао притећи у помоћ. Са општинским лекарима не може се тај посао обављати. То су мере у кратко. Но има и других мера: морамо да спремимо транспортна средства да болесник можемо одмах пренети где треба. Ја сам учинио корак да направимо најпростија врсте кола, које ће болеснике преносити; морамо узети приличан број људи који ће код болесника бити. Данас сам већ наредио, да се набави извештај намештај. Узео сам од Црвеног Крста постељне ствари, које по свршетку болести морају се спалити. Већ сам узео једног човека, који је свршио медицинску школу, но још није положио испит, и поставио га на паробродској станици, да дезинфикује људе, који долазе. Новац

(Скендербегу 6. а Алфонсу 8. фебруара идуће [1458] године).

С тиме бисмо свршили и ову годину, која је доиста једна од најславнијих за његова дугогодишњег ратовања.†)

†) Па ипак неје на ино, ради веће потврде нашем мишљењу о вредности Барлецијева дела, треба свакако да споменемо и то, шта оно вели на овом месту. У њему, место свега овога причања, основаног на непобитним документима, има само то, да је Скендербег, на предлог Мезид-бегов да начини мир, био одговорио, да он не ће начинити с Турцима мира, све док му не поврате Светиград и Београд. Али — додаје се — на наговарање савцаково пристао је на послетку да начини — примирје, док он не отиде султану и не јави му за његово захтевање. De Vita etc. lib. IX., стр. 275.. И то је све. О целом пак овом преговарању с папом нема баш ни речи.

за ово решио сам да се издаје из кредита, који је одређен за сузбијање колере. То је дакле невоља која нас гони, а гони нас и дужност да бранимо грађанство. Потоме, дакле ја вас молим, да дате овлашћење да набавим лекаре Сад можемо да примимо по предлогу г. Бончића, а доцније ја ћу вам понова изнети потребу нову на решење.

Андра Одавић. О овим предохранама и средствима, која су погребна, ми смо у своје време учинили шта треба и може се рећи, да то служи на част ономе, који о томе води рачун. Ми смо та средства набавили још онда, кад се колера појавила у Хамбургу. А данас кад је колера на прагу, онда се ми играмо. Ако је то истина, да су из Пеште прешли неки раденици у Србију, онда је колера већ ту. За што да се не забрани прелаз. Кад је то могла Бугарска да учини пре месец дана за што ми да не можемо Те раденике требало је одмах зауставити и забранити им улаз у варош.

Председник. Ја сам дужан да вам дам објашњења о овој ствари. Синоћ је био тај случај. Наредио је да сваку лађу осмотри лекар и дезинфикује путнике. Синоћ је из ненада дошла лађа, кад лекара није било те је била заустављена до доласка лекара. Као што знате, наше комшије биле су обуставиле пловидбу пошто су чуле да код нас влада колера и кад су чуле да је нема, они су дигли ту забрану, те је тако могла и доћи она лађа изненадно и у необично време.

Ми смо синоћ решили карантин и данас су издате потребне наредбе да се издржава карантин.

У тежњи да што боље и што пре заштитимо наше грађанство, мора нам бити прва брига да му набавимо што више лекарске помоћи.

Стеван Чађевић. Мало пре, господо, кад сам говорио, ја нисам хтео да захтевам да општина штеди и ако је права потреба. Ја знам господо, да је Београд капија Србије и да ми не смемо да дремамо, ту кад се тиче одржања живота 10 и више хиљада душа. И са тога ја мислим да ми треба да имамо не једнога но 20 лекара, али ја мислим ми ћемо ту потребу сазнати од ме родавних људи — од наших лекара који то и знају и који су вољни да нас у извођењу потребних мера најенергичније потпомогну. Зато ја мислим да ми као одборници треба да донесемо одлуку да државна власт спречи улазак у нашу земљу не карантином од 3 него од 15 дана, јер ако дође болест онда је све доцкан. Ја мислим да овим што би смо узели ова два лекара, не би смо ништа учинили ако би дошла епидемија али најбоље да чујемо лекаре.

Милан Капетановић. Има ли једна стална санитарска комисија, која се стара о предохрану од заразе? (Има). Онда је врло незгодно да се ми овде истичемо било саветом било чим другим него да потпомогнемо све што они захтевају а она нека носи одговорност за све. А та комисија, састављена из најодабранијих људи, умеће да оцени шта нам кад треба те ћемо то и набавити, а нарочито нам председник треба то брзо и без оклевања да извршује. (врло добро!)

Председник. У прилог говора г. Капетановићева имам да кажем, да је у интересу бржег извођења свих потребних мера за сузбијање и одклонење колерне заразе од земље, одређена нарочита санитарска комисија у којој је и председник београд-

†) Да је он доиста писао папи о том, то се види из писма које се налази у Риналдовим Аналима код год. 1458. num. 15..

све општине сталан члан и што год та стална комисија нареди, ја то одма извршујем па вас молим да и ви дате на то свој пристапак (одобрава се) и да погребне суме могу одредити јер се друкчије не може да ради. (Одобрава се).

Ник. Р. Поповић Прима се предлог г. Капетановића с вашим додатком.

Председник. Усвајате ли да се узму и 2 лекара а и више ако би било потребно? (Усвајамо).

За потребе евентуалне, нужно је да се набаве извесна кола болесничка и ја вас молим да чујете извешће грађевинског одељења о томе (чита). Одобривате ли ову набавку? (Одобравамо).

Ви знате да постоји овде фабрика палидрваца. За ту фабрику дала је земљиште општина београдска и на њему је подигнута зграда за фабрикацију палидрваца. Пред одбором општине београдске има више од године дана како лежи молба друштва, које има фабрику да му се помогне с тим што ће му општина београдска опростити кирију на земљиште. Ово друштво моли с тога што се друштво због стране конкуренције налази у тешким приликама. Кирија је 1000 дин годишње.

М. Банковић. Ја молим да се преко ове ствари пређе на дневни ред, јер је негодно решавати о помоћи од 1000 дин. једноме индустријском предузећу.

Стеван Чађевић. Ми сви знамо да наше фабрике и фабричка производња нису могле да постоје и да се развијају због трговинског уговора. Ја мислим да овде наша држава не чини оно што би требало да чини, не помаже наше произвођаче колико је потребно и колико друге државе помажу своје произвођаче само да могу издржати конкуренцију. Ја мислим да се с овом хиљадом динара неће ништа помоћи фабриканту, него нека се он потрпи до новог трговачког уговора, па ће се онда стално и стварно помоћи.

Г. Бркић. У том истом смислу хтео сам и ја да говорим с тога, што се он често обраћа општини за опростај кирије, а то значи да он нема капитала чим може радити, па му и ни неплаћање кирије неће помоћи.

А. Одавић Да ли је то друштво ликвидирало (чује се: није). Ако је оно стало за хиљаду динара, онда оно не може ни опстати. Општина београдска није за то одређена да само сноси све коме треба помоћи за целу државу. Нека му држава да и остало и земљиште.

М. Капетановић. О овом предузећу има читава историја. Ја хоћу само да кажем да ми у Србији имамо палидрваца каква нема нигде. Ми имамо да благодаримо белгиским капиталистима, који праве ова палидрваца да неморамо са оним другим машинама тровати нашу децу. Људи не траже, да их ми подпомажемо, већ само да им се не тражи кирија, како би колико толико могли издржати навали других аустро-угарских фабриканата. Још прошле године не њиховом инцијативом тражено је, да се из буџета нашег избрише хиљаду динара. Нека господа из пезнања рекли су држава треба да им да земљиште. Да вам само напоменем једну немилу ствар, а то је за што су узели земљиште под кирију, а за што нису примили земљиште што им је држава одредила. Нису с тога што им је тадањи министар привреде дао једно земљиште водоплавно. То је био г Владан За што је

то тако урадио незнам. Говори се, да је и политика имала посла и да је чак и г. Стефани имао посла. Како тако, тек факт је, да нису могли подићи фабрику на месту гди је министар одредио. У оно време по вароши се говорило, да је то било просто усљед сметње аустро-угарских фабриканата.

Сад неки кажу, за што општина београдска да опрости кирију. Ево за што. Ви знате колико, тамо има наших грађана раденика, који су изучили занат, зарађују кору леба и плаћају држави порез; па зар се том фабриком не чини доста нашој сиротињи а и иначе. Друштво не тражи од нас Бог зна какву субвенцију. Они то чине да виде само да смо предусретљиви и да чинимо од своје стране колико толико, да се спрече стране сметње. А ако хоће аустро-угарска продукција, да им чини сметње, она ће им то чинити и без ових хиљаду динара, само ми треба то да појмимо. У буџету је истина метуто хиљаду динара прихода од те кирије, али је тада казано, да можемо доцније решити и противно, то је да се опрости.

М. Банковић. Ја жалим што се оволико одлична снага троши око ове ствари. Мени се чини да му ми овим не чинимо помоћ, него штету што о овој ствари толико говоримо и што му у тој кирији хоћемо да помогнемо. Оно — друштво — чини само себи велику штету, што се за ово обрагало општини, јер тиме показује да оно нема никакву будућност у том свом предузећу. С тога сам да се преко овога пређе.

Председник Г. Капетановић лепо је објаснио како је доиста у ствари, — а могло би се казати и то, да друштво грешити што тражи у помоћ овакве ситнице. Али господо није згорега кад поред државе и општина чини олакшице те да одржи једну установу која почиње код нас. Подизати код нас оваку једну установу није ништа друго него створити прилике нашим грађанима да зараде коју пару и здрже своју породицу а поред тога трошећи наше производе чинимо услуге и друштву и држави

Светозар Ботурић. Ја господо знам, кад је то друштво дошло у Србији да зида фабрику за палидрваца и заиста држава му је дала земљиште на дорћолу да зида зграду за фабрику и оно то није могло примити због хрђавог земљишта, па се због тога обратило општини за земљиште. Да не би морало ићи у унутрашњост општина му је уступила. Држим да нећемо погрешити ако му опростимо кирију за 2 године, а ти хиљаду динара неће упропастити општину. По моме мишљењу у интересу је београдске општине да чини олакшице свима фабрикантима, те да се тим начином подижу фабрике и грађанство насељује.

Стеван Чађевић. Позната су правила, на који се начин подижу фабрике. Њих подиже држава законима о заштити од ђумручине; даље својим субвенцијама и оне немогу без тога никако опстати. Ми смо сасвим мали, да можемо учинити милостињу за подигнуће фабрика. Како се данас појавило ово друштво са фабриком палидрваца и тражи милостињу, сутра ће се појавити још 5—6 фабриканата, па онда хоћемо ли ми отворити наше касе па све испразнити а ништа не помоћи. За хиљаду динара држим да је и смешно да се и помислити може, да ће то фабрику одржати. Оно што вели г. Капетановић о чињеним сметњама, то ја незнам. То може бити и не бити. С тога сам да се ово одбаца.

Љуба Јовановић. Ми сви то желимо да се што пре састане Скупштина и да се што скорије сврши трговачки уговор па кад то буде, онда нека плаћа кирију, а док се он има да бори с незгодама које му је створила она иста политика која је створила и садањи уговор, ја мислим да смо ми, као место где има место почетака индустрије, дужни је помоћи. А што се г. Чађевић боји да ће и други поврвити с таквим молбама, ја кажем да би то била срећа, јер би то значило да ми имамо по стотину и хиљаду радника заузетих послом ту, од кога посла они прцу и све државне дажбине и све личне намирице. Ја мислим да ова незнатна помоћ не би била само празнење цепа, него би била захвала онима, који толиким нашим пореским главама и старешинама породица палазе рада. И ја не мислим да је овде главно питање тих 1000 динара, како рече г. Банковић, да о томе не треба водити ни речи — него друго нешто. Доиста ако једно овако друштво не може друкче напредовати него од наше милости, онда је жалосно! Али овде има нешто друго. Овде је питање да ли ће у овој земљи да меродавни фактори гледе равнодушно да се сваки покушај за еманципованье од експлоатације странаца у клици угуши, или ће му се чинити помоћ, како и сам закон тражи. Овај човек — односно ово друштво — дошло је у Србију на основу извесних законских концесија које су злом вољом једнога министра изигране и ми сад знајући све прилике у којима се он налази, треба да га помогнемо кад можемо. Ово у толико пре треба учинити што ово друштво преживљује једну крупну кризу и чини ми се, ако се сад одржи да ће се од новог трговачког уговора моћи боље развијати. Разуме се ако друштву и ми и други надлежни чиниоци у овој земљи одкажемо сад помоћ, оно ће се мучно дотле одржати. Ми смо чули како друштво стоји и питање је сад хоћемо ли га спасти. Што се мене тиче ја ћу гласати за помоћ јер нисам видео, да је и једна фабрика лиферовала боља палидрваца него што су ова.

Милош Трпковић. Мени се чини да би ми једно добро учинили кад би ово друштво ослободили од плаћања кирије. И кат среће да их стотинама дође да отворе нове фабрике па да ни њима не тражимо кирије. Ми добро знамо како је пре скупо било млевање у воденици, кад је била само једна парна воденица а сад је јефтине од кад их је више и све раде.

Никола Р. Поповић. Ми смо Срби по карактеру своје конзервативни за пријем неких новина; треба да прође извесан број година и месеци па да се прилагодимо да примимо нешто корисно и добро по нас а врло смо zgodни да примимо оно што не вреди па и оно што нас упропаћује. Услед тога морају се други људи подухватити послова индустријских морају они дознати оно што ми немамо због нашег конзерватизма. И ови људи настали су свим силама да таквој једној потреби у палидрвцима одговоре. Они их тако раде да у близини нашој, а ни даље нема бољих палидрваца шведских. Кад им је давана концесија за подизање фабрике палидрваца држава им је обећавала доста и они су с правом могли очекивати јаку државну помоћ. Али кад је дошло до остварења обећања, нашао је се један човек који је морао да им све услуге одкаже само због једне „ноте“ којом је се ишло па то да се развије те граде индустрије код нас спречи. И кад је пре-

дузеће имало да се осујети по одказу државне помоћи, нашло је се људи који су његов значај и замашај за будућност узели да оцене, те су једнодушно дали добро парче земље општинске за подизање фабрике. Фабриканта, као што се може поуздано тврдити, није у овоме предузећу руководило то што ће он од општине добити земљиште, него што је наишао на признање: да је предузеће важно и да га треба потпомоћи. Поред тога што се овим предузећем користе многи наши суграђани, ово је важно још и с тога што су палидрвца не шкољива. И сад, после толиког рада фабрике, налази се у средини одбора људи који хоће да помогну ово предузеће а има их којима не иде у памет да га треба помоћи! И зар може бити оправдано то, да ни општина не помогне ово предузеће кад се зна да га држава услед трговачког уговора не сме помоћи? (објашњава за што). Ја мислим да друштво помоћ заслужује у толико пре што ни једно дрвце није са стране набављено за израду ових палидрваца него је довучено из нашег ваљевског и других округа. Кад бугарска може да има своје фабрике тканина (штофова) и да носи своје штофове, што и ми не бисмо помогли ово предузеће?

Ја предлажен да се ово друштво бар за две године ослободи овог плаћања кирије (да се реши!)

Мика Банковић. О овој ствари дужан сам да и ја проговорим неколико речи ма да сам у почетку рекао да око ње не ваља речи трошити. Г. Љуба Јовановић говорио је опширно о постанку фабрике и навео је да је човек дошао у незгодан положај, јер га држава не може да помогне због трговачког уговора; међу тим мени се чини, да то друштво кад је пошло и дошло из Белгије у намери да ту фабрику оснује, оно је знало да постоји овај садашњи трговачки уговор те је према њему могло да свој рачун удеси; трговачки уговор дакле није нешто не предвиђено што не би било фабрикантима познато. Мени се чини да је држава ослободивши друштво од царине, учинила за њега колико је могла до сад а и општина му је нашла и уступила своје земљиште; дакле друштво није у ничему оштећено. Но меци се чини да у целој тој работи, земљиште само за једно индустријско предузеће не игра бог зна како важну улогу. Та за Бога шта је то за њега 1000 дин. годишње или 83 дин. месечно?! Ово дакле није питање од економске вредности те да се на њему огледа хоћемо ли се показати увиђавни и патриоте те да се то индустријско предузеће одржи.

Г. Никола треба да зна да овде није реч о помагању индустријског предузећа него о милости од 83 дин. месечно, колико општина прима од друштва на име кирије.

Стеван Чађевић. По срећи или по несрећи ја сам учио годину дана о томе и знам да се предузећа само законом одржавају. Државна је кеса дубока и она може помоћи. А што се тиче подизања индустрије ја и делом и радом и патриотизмом доказао сам купујући и у кући и на себи све што је овдашње и опет знам да ових хиљаду динара неће фабрику помоћи. Ако хоћемо да том друштву помогнемо, онда је најбоље да га питамо шта му треба, па да решимо.

Андра Одавић. Овде су пале речи, како су Срби већином склони да неприме оно, што је за њих добро а да потпомажу оно,

што им шкоди. Ја одбијам од себе то и одборнике који су говорили за ову ствар против. Што се мене лично тиче господо, ја потпуно знам и вољан сам да потпомажем сваку српску индустрију, али кад видим да то заслужује. По моме мишлењу предузимач овај није никакав трговац. Кад би он мени казао, да зависи од ових хиљаду динара, ја би му онда дао 3 хиљ. динара. Али кад се овде говори за 80 дин. месечне кирије онда те фабрике нека и нема. Пале су речи, да је ово једина фабрика да су поједине општине наређивале, да се из те фабрике узимају машине. Кад је и ово све чињено у помоћ, па ипак неће издржати, онда је тим дат још већи доказ, да то друштво није способно за тај посао. Даље се се споменуло овде од једног господина како Бугарска има фабрику штофова. Па и ми господо имамо и баш с тога питамо тога господина носи ли он штофове из наше фабрике.

Председник. Оставите то на страну. Ја ћу да ставим ово питање на гласање:

Ко је за то, да се кирија наплати нека гласа „за“, а ко је да се ненаплаћује до 1893. године, нека гласа „против“.

Дакле гласало је 8 „за“, 12 „против“, а двојица се уздржали од гласања.

И тако усвојено је већином гласова, да се ненаплаћује кирија

Сад имамо о једном питању да проговоримо у конференцију. Оглашавам, да настаје конференција.

(Са овим је седница свршена, а јавна седница трајала је 8¼ часова по подне).

Држан 29. Септ. 1892. године.

Председник. Отварам одборску седницу и молим вас да чујете записник прошле седнице. (Секретар прочита. Прима се).

Лаза Дашковић. Читао сам у новинама да је одбор казао пре неке седнице, да му је Јамандија оvd. трговац непознат. Ако је то била реч о Јамандији код „Делиске чесме“ он је познат и врло добар грађанин, те бих молио да се учини исправка. (Видиће се и исправити ако је реч о њему)

Стеван Чађевић. Ја сам се сам уверио а мислим да сте се и ви уверили да овако дезинфиковање приватних имања и плацева од стране самих сопственика и имаоца станова, иде врло рђаво, управ не како треба. Ја бих у интересу обезбеђења од болести, предложио да дезинфекцију узме општина на се снабдевши се претходно и средствима за то и људма па да утрошак на поједина имања разреже и наплати. Ја држим да би ово било у интересу здравља становника и да би ово као оправдана мера, наишла на одобравање код свих свесних грађана.

Председник. Дозволте ми да вам кажем шта смо ми предузели у питању дезинфекције. Општински суд оцазио је да то дезинфицирање од стране сопственика не бива како ваља и како би се задовољило оно очекивање што се тражи од дезинфекције. Услед тога предузете су мере да се дезинфекција врши од стране општине и то се већ чини. Трошкови учињени наплаћују се а дотични казне који нису вршили дезинфекцију.

Бока Нешић. Кад се већ повела реч о овоме, ја бих хтео да допуним овај предлог г. Чађевића. Ја сам се сам уверио да се дезинфекција не врши или никако или врло

слабо. Па и то што грађани не врше дезинфекцију није све, него има беде и у томе што је карболна киселина која се продаје по дућанима тако разблажена да нема неког задаја ни за 2 сата. Ја сам купио киселине из дрогерије Павла Маринковића и уверио сам се да нема никакве снаге. Сем тога општина је одредила таксу међу тим они по 90 пара на кило наплаћују. Ја мислим да томе треба стати на пут и контролисати и цену и каквоћу киселине.

Председник. Павле Маринковић није пристао на оно на шта су пристали други Ми смо издали наредбу и објаснили, пошто су се обвезали поједини апотекари да продају карболну киселину по доцнијом наредбом препоручено је да се употребљава размућено кречно млеко, јер се показало у другом свету да је то најсигурније дезинфекционо средство. Сад се карболна киселина употребљава на оне предмете који се једино морају њоме дезинфиковати.

Са тога дакле грађанство нема ви потребе да узима карболну киселину кад може имати кречно млеко као много боље и јевтиније дезинфекционо средство.

Стеван Чађевић. То је похвално од стране председништва што је такве мере предузело те да може контролисати у колико се у вароши врши дезинфекција, али мој предлог иде на то да општина стално иде од куће до куће па дезинфикује и то не само с једном групом људи већ с више таквих група како би се свуда стигло и на време. То што би општина издала за кречно млеко и за наднице људима, имало би се наплатити од грађана.

Ја мислим да ће и друга господа одборници потврдити, да сопственици кућа врше дезинфекцију кућа или врло слабо или никако, те да према томе овај мој предлог има оправданог основа.

Филип Васиљевић. Господо, ми смо у ранијој седници донели одлуку да општина набави кола за изношење ђубрета из вароши, јер је сопственицима и при најбољем старању то немогуће да чине Лицитација, у колико знам, није ни до данас држана и ја питамо: да ли је председник што радио на томе. Ми смо решили да се узму кола под кирију и да се људи набаве.

Председник. Немам ништа против предлога г. Чађевића.

Коста П. Михајловић. Ја потпомажем предлог г. Чађевића а то с тога, што сам и ја члан те комисије што надгледа да се станови држе чисто, више пута наређивао сопственицима да употребљују карбон па нико не слуша. С тога сам да то општина врши.

Председник. Па добро, ја примам да се тако одсад ради.

Радојко Драгојевић. Ја се бојим да ми с тим неучинимо неправду онима, који се тачно држе санитарског наређења, а таквих има доста и онда би дошли до неправилног начина вршења.

Стеван Чађевић. Част и поштовање оним лицима и сопственицима, који зблиски врше те санитарске наредбе. Али између њих, могу више њих да се крију и да неврше своју дужност. Ако општина узме на се тај посао, онда ће бити олакшица свима, јер неће ни коштати скупо, као што сад кошта поједине. Само на овај начин кад општина то врши може и одклонити опасност. Ево г. Марко Петровић вели

да је из једне куће изнео за кратко време 7 мртваца.

Мића Петровић. Господо, пре неколико седница решили смо да општина набави извесан број кола за изношење ђубрета. Колико је мени познато по том решењу не видим, да се што боље ради него стара песма те стара и таљигаши уцењују грађане. За што се то ради тако, јер то ће учинити да људи престану носити ђубре кад нема кола.

Соломон Азријел. Сад како је колера већ близу, ја би био мишљења да се објави грађанству преко новина, да свака могућа кола могу вући ђубре.

Мијајло Борђевић. Ја не могу да се сложим са Соломоном да носи свако како ко може. То таљигаши уцењују људе и ја сам видио, где је један за корницу ђубрета узео 1-20 дин. С тога је најбоље да општина то врши.

Бона Нешић. Ја се слажем са г. Борђевићем, јер ако таљигаши носе на хрђавим колима, растураће ђубре по вароши.

Председник. Набавка прописних кола је сада у раду и то захтева много новаца.

Сем тога ја сам већ наредио, да се набави извесан број таљигаша. Међутим кад грађани сами пеналазе а треба износити ђубре у овим најтежим околностима, онда је то зло стање у овдашњој вароши. Општина за кратко време да створи један воз није могуће а треба да се види ималн се одкуд платити. Сад се баш на томе и ради. Кажете да је платио 6 гроша од пола, а ја баш мислим да треба да плати 6 гроша. Сад кад вам кажем да се на томе ради, онда се претрпите, јер овде није само тај посао, него има сијасет других.

Марко Велизарић. Ја мислим да овде није реч о имућним грађанима јер они чисте сами у интересу здравља. Овде је реч о сиротињи. Они као сиротиња треба да се прво брину о хлебу па немају да даду новац за ђубре или да купе леб онда за њих је овде питање општина треба да се стара за сиромашне куће, па се онда неће догађати случаји о којима говори поп Марко.

(Свршиће се)

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

НОВА ПРИПОВЕТКА Ч. МИЈАТОВИЋА

ТРОШКОМ КОЛРЧЕВЕ ЗДУЖБИНЕ

ИЗАШЛА ЈЕ НОВА КЊИГА

РАЈКО ОД РАСИНЕ

ПРИПОВЕТКА С КРАЈА XVII. ВЕКА

написао

ЧЕДА МИЈАТОВИЋ

У овој својој најновијој приповетци наш уважени академик Чед. Мијатовић, изнео је слику

једног младића са села — од Расине Рајка, — који, напојен витешким духом српских народних песама, као прави витез „без бојазни и преко-ра“, стагља себе у службу ослобођења једне грошце, која је допала ропства код једног потурчењака. Одважност и чистота карактера од Расине Рајка управо је заносна, његов српски осећај осваја срце и блажи душу Србину, његово пожртвовање за част и образ равна се пожртвовању класичних витезова. Кроз целу приповетку веје оживљавајући дух српске свести и српског поноса, — и читаоци ће с правом насладом читати и уживати у Рајку од Расине.

Дело је елегантно штампано на финој артији и има 15 штампаних табака. Цена 2 динара.

Може се добити у Београду: у књижарници Вел. Валожића и трговини Јефте Павловића и компаније, који имају главни комисион.

Продавцима даје се пристојан рабат.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМЊИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0-20 д
б) За неуздан шпархерд	0-20 д
в) За узидан	0-40 д
г) За велики узидан шпархерд у гостионици	0-50 д
д) За чишћење димњака од два спрата	0-20 д
ђ) За чишћење простог димњака	0-10 д
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима	0-10 д
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима	0-20 д
з) За паљење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0-75 д

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра	10-00 д
в) Од акова	0-50 д

IV. СЕТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана	3-00 д
в) Обнављање изгубљене марке стаје	1-00 д

V. ГРОВАРИНА:

а) Гроб за децу	7 д
б) Гроб за одрасле	12 д
в) Мала гробница	555-52 п. д
г) Велика гробница III реда	993-39 п. д
д) Велика гробница II реда	199-32 п. д
е) Велика гробница I реда	1684-57 п. д

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња	12-90 д
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња	24-90 д
в) Мртвачка кола нова са 2 коња	36-90 д
г) Мртвачка кола нова са 4 коња	72-90 д

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање муш. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до	3 д
б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта	5 д
в) За свирање женског (оркестра) аменџапсе	20 д

II.

а) За игрању у локал I-ог реда	15 д
б) За игрању у локал. II-ог реда	10 д
в) За игрању у локал. III-ег реда	5 д

III.

а) За панораму на дан	5-10 д
б) За разне преставе и показивање вештина, дневно	10-50 д
в) За менаџерије и музеуме	5-15 д
г) Циркус од представе	10-20 д
д) За забаве „Тинг-Танг“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера	50 д

IV.

За друге врсте забаве које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова	0-5 дин.
б) Буре од 6 акова	0-10 „
в) Буре од 9 акова	0-15 „

ТАКСЕ

ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

за квартове: Савамалски, Теразијски, Брачарски и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом 0-25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазином 0-70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале 1-50 п. д.

За квартове: Дорђолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом 0-20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином 0-60 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом, без штале 1 дин.

Од суда општине београдске 28 Августа 1892. год. АБр. 9449.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска

Царна штампарија Народно Радикалне Странке.

Уредник Урош Кузмановић